

РЕШЕНИЕ

№ 198

гр. Варна, 14.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Милен П. Славов

Членове: Петя Ив. Петрова
Мария Кр. Маринова

при участието на секретаря Виолета Т. Неделчева
като разглежда докладваното от П. Ив. Петрова Въззивно гражданско дело № 20223000500459 по описа за 2022 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по в.гр.д. № 459/2022 г. по описа на Варненския апелативен съд е образувано по две въззивни жалби на всяка от страните срещу различни части от решение № 260046 от 26.05.2022 г., по т.д. № 1962/2019 г. по описа на Варненския окръжен съд, (изменено в частта на разностите с определение № 260435/09.08.2022 г.), както и по частна жалба срещу определение № 260435/09.08.2022 г. по т.д. № 1962/2019 г. по описа на Варненски окръжен съд по чл. 248 ГПК, както следва:

-По въззивна жалба на Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“, подадена чрез адв. С. А., против решението на окръжния съд (№ 260046 от 26.05.2022 г., по т.д. № 1962/2019 г.на ВОС) в ЧАСТТА, с която Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“, ЕИК 130764706, със седалище гр.София е осъдено ДА ЗАПЛАТИ: - на М. В. В., В. И. Г., и Р. В. В., конституирани на основание чл.227 от ГПК вместо починалата в хода на производството ищца И. Г. П., при квоти по 1/3 за всеки от тях, обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, претърпени от ищцата И. П. вследствие на причинените ѝ увреждания при ПТП на настъпило на 03.07.2015г. в Румъния, причинено от М.Й.Д. като водач на лек автомобил „Шкода Фелиция“, ДК № I-C-37509, в размер на 150 000 лв. /сто и петдесет хиляди лева/, ведно със законната лихва върху главницата от 19.01.2019г. до

окончателното изплащане на задължението; - на М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В., конституирани на основание чл.227 от ГПК вместо починалата в хода на производството ищца И. Г.а П., при квоти по 1/3 за всеки от тях, обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в разходи, направени от ищцата И. П. вследствие на причинените ѝ увреждания при ПТП на настъпило на 03.07.2015г. в Румъния, причинено от М.Й.Д. като водач на лек автомобил „Шкода Фелиция“, ДК № I-C-37509, в размер на 9586,63 лв. /девет хиляди петстотин осемдесет и шест лева и 63 ст./, ведно със законната лихва върху главницата от 19.01.2019г. до окончателното изплащане на задължението; - на адв. П. К. – САК с адрес гр.София, ул.“Лом“ №1, ап.9 сумата 4721 лв. /четири хиляди седемстотин двадесет и един лева/, съобразно уважената част от предявените иски, на основание чл.38, ал.1 от ЗАДв.; - в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на ВОС, дължимите за производството държавни такси в общ размер 6383,44 лева върху уважената част от исковите за неимуществени и имуществени вреди и 836,16 лв., представляващи авансирани от бюджета на съда депозити за изготвяне на експертизите, на основание чл.78, ал.6 ГПК.

Въззивникът е настоявал, че обжалваното решение е недопустимо (при липса на надлежно проведено рекламационно производство пред ответника по чл. 516, ал.1 от КЗ и задължителна процесуална предпоставка за предявяване на иска срещу НББАЗ; евентуално предвид забраната в чл. 515, ал.4, т.1 КЗ – при предявена претенция срещу представителя на чуждестранния застраховател в България и получен отговор в срока; при нередовна искова молба – непосочена от ответниците част от претендираната сума) евентуално - неправилно, като постановено в противоречие с материалния закон, при съществени нарушения на съдопроизводствените правила и поради необоснованост по изложени подробни съображения, като е молил за обезсилване и прекратяване на делото, евентуално – за отмяната му, за отхвърляне на исковите и за присъждане на сторените по делото разноски. Изложил е оплаквания за погрешен извод на окръжния съд за основателност на иска предвид, че по делото: - не са налице предпоставките за ангажиране отговорността на компенсационния орган по чл. 515 КЗ респ. чл. 284 КЗ (отм.) и чл. 516 от КЗ, респ. 285 от КЗ (отм.) и конкретно, че: към датата на ПТП ищцата не е била лице, пребиваващо в България по см. на чл. 515 от КЗ, респ. чл. 284, ал.1 от КЗ (отм.) и чл.20-24 от Директива 2009/103/ ЕО и не е правоимащо лице спрямо българския компенсационен орган; чешкият застраховател има представител за уреждане на претенции за обезщетение на процесните вреди в България, който не е бил надлежно сезиран с претенция за обезщетение, евентуално – дал е мотивиран отговор по чл. 22, абзац 1, б. „б“ от Директивата, на подадената до него молба от 04.05.2018 г.; налице е хипотезата на чл. 515, ал.4, т.1 пр.2 от КЗ, евентуално чл. 284 ал.4, т.1 пр.2 от КЗ (отм.); ищецът не изпълнил изискванията на чл. 516, ал. 1 КЗ и липсват предпоставки по чл. 516, ал.8 КЗ.; Настоявал е, че по делото са останали недоказани твърденията на ищцата относно настъпването на ПТП и мястото ѝ

в автомобила - представляващо самостоятелно основание за отхвърляне на иска. Делото останало неизяснено от фактическа и правна страна, тъй като окръжният съд не събрал исканите доказателства от наказателното дело в Румъния и останало неизяснено дали делото е трансферирано в България; Съдът неправилно се позовал на българския закон за движение по пътищата при положение, че произшествието е станало в Румъния и следвало да се приложи румънското право. Окръжният съд при доказателствата, че ищцата е била без предпазен колан, неправилно отхвърлил възражението за съпричиняване на вредите; Съдът не издирил и не приложил чуждото материално право: – чешкото право по отношение на непозволеното увреждане, евентуално – румънското; -румънското право и по отношение на покритието на застраховката; -чешкият застрахователен закон – за процедурата за разглеждане и произнасяне по предявени претенции за обезщетение от застрахователя и неговия представител в България; - румънското право за движението по пътищата за поведението на водача; Навел е оплаквания, че съдът уважил иска при положение, че не са били доказани в пълния обем твърдяните вреди и връзката им с произшествието, както и размера на обезщетението съгласно приложимия чешки, евентуално румънски закон, както и не били взети предвид доказателствата и не били приспаднати от обезщетението за имуществените вреди получените от пострадалата суми за лична пенсия за инвалидност. Изразил е несъгласие с определената от съда начална дата на дължимост на законната лихва от 19.01.2019 г. предвид липсата на забава на НББАЗ. Съдът неправилно не уважил и възражението за погасяване на исковите по давност или преклузия по приложимия чешки, евентуално- румънски закон. Позовано на допуснати от първата инстанция процесуални нарушения и съгл. чл. 266, ал.3 ГПК е заявил искания за допускане на доказателства, по които съдът се е произнесъл с определение от 03.11.2022 г.

М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В., чрез адв. П.К. са подали писмен отговор, с който са оспорили въззивната жалба и по съображения за неоснователност на всяко от оплакванията и за допустимостта и правилността на решението на окръжния съд в обжалваната от другата страна част, са молили за потвърждаването му в същата част и за присъждане на адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 1, т.2 ЗА.

-По въззивна жалба на М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В., подадена чрез адв. П.К., срещу решението на окръжния съд (№ 260046 от 26.05.2022 г., по т.д. № 1962/2019 г.на ВОС) В ЧАСТТА , с която са отхвърлени исковите им срещу Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, претърпени от ищцата И. П. вследствие на причинените ѝ увреждания при ПТП настъпило на 03.07.2015г. в Румъния, причинено от М.Й.Д. като водач на лек автомобил „Шкода Фелиция“, ДК № I-C-37509, ЗА ГОРНИЦАТА НАД сумата от 150 000 лв. до 500 000 лв., претендиран като частичен от 1 000 000 лв., ведно със законната лихва от

датата на произшествието (03.07.2015 г.) до изплащане на задължението, на осн. чл.284 КЗ /отм./ и чл.45 и 86 ЗЗД.

Въззивниците – ищци са настоявали, че решението на окръжния съд в обжалваната отхвърлителна част е неправилно, поради противоречието му със закона и необоснованост, като са молили за отмяната му в същата част, за уважаване на иска в претендирания размер от 500 000 лв.- частичен иск от 1 000 000 лв., ведно със законните лихви от датата на увреждането 03.07.2015 г. до окончателното му изплащане, както и за определяне на адвокатско възнаграждение за адв. К. по чл. 38, ал.1, т.2 от ЗА с начислен ДДС. Навели са оплаквания за занижаване размера на обезщетението, определянето му в разрез с разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД и неотчитане от съда на всички обективно съществуващи факти за вида на уврежданията, продължителността на възстановяването, неудобствата и ограниченията, влошеното качество на живот, възрастта на пострадалата, отражението върху психиката ѝ, инвалидизирането ѝ на 100%, необратимостта на уврежданията, както и несъобразяване от съда на лимита на застрахователните обезщетения и съдебната практика в подобни случаи.

Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“, чрез адв. Д.Д., е подал писмен отговор на въззивната жалба, с който е оспорил същата и по съображения за неоснователност на оплакванията и за недопустимост на решението, евентуално за правилността на обжалваната отхвърлителна част от решението, е молил за оставянето ѝ без уважение и за обезсилване като недопустимо на решението на окръжния съд в отхвърлителната част, евентуално за потвърждаването му в същата част.

-По частна жалба на „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“, подадена чрез адв. Д.Д., против определение № 260435/09.08.2022 г. по т.д. № 1962/2019 г. по описа на Варненски окръжен съд, В ЧАСТТА, с която е отхвърлена молбата му за изменение/допълване на решение (№ 260046 от 26.05.2022 г., по т.д. № 1962/2019 г.на ВОС) в частта на разноските над сумата от 11 166,49 лв. до 11 826,19 лв., представляващи разноски в производството дължими от насрещната страна съобразно отхвърлената част от предявените искове. По съображения за неправилност – незаконосъобразност (с оглед приетото от съда, че не се дължат от насрещната страна пътните разноски на адвоката като разноски в производството), е молил за отмяна на определението в посочената част и за присъждане допълнително на сумата от 659,70 лв. Молил е за присъждане на разноски за държавна такса по частното производство.

Лицата на насрещната страна М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В., чрез адв. П.К., са подали писмен отговор на частната жалба, с която са оспорили същата и по съображения за неоснователността ѝ, подкрепени с цитирана съдебна практика (по въпроса, че не съставляват съдебни разноски пътните разходи на адвоката), са молили за отхвърлянето ѝ.

Решението на окръжния съд не е обжалвано в частта на отхвърлянето на претенцията за заплащане на законна лихва върху обезщетението за имуществени вреди от 9586,63 лв. от датата на произшествието до 19.01.2019г., както и на отхвърлянето на претенцията за законни лихви върху присъденото обезщетение за неимуществени вреди от 150 000 лв. за периода от датата на произшествието до 19.01.2019 г.

В съдебно заседание пред настоящата инстанция М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В., чрез пълномощника си адв. Б. са поддържали въззивната си жалба и отговорите по жалбите на насрещната страна, като адв. Б. е претендирал за присъждане на адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал.1, т.2 ЗАдв. Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ с писмената си молба е поддържало жалбите си и отговорите и е претендирало за присъждане на разноски по приложен списък.

Съдът като извърши служебна проверка намира обжалваното решение за валидно изцяло, като с оглед наведените оплаквания и като обсъди събраните по делото доказателства и съобрази приложимия закон по допустимостта в обжалваната му част и по правилността му, намира следното:

Предявените пред окръжния съд от И. Г.а П. чрез настойника й Р. И.а Ж . срещу Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ (НББАЗ) осъдителни иски са по чл.284 КЗ /отм./вр. чл.45 и 86 ЗЗД за осъждане на ответното дружество да й заплати сумата от 500 000 лв. - частичен иск от 1 000 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, както и сумата 9 586,63 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди – разходи за лечение, вследствие на ПТП настъпило в Румъния на 03.07.2015г., причинено от водача на л.а. „Шкода Фелиция“ с рег.№1С-37709 М.Й.Д. , ведно със законните лихви от датата на увреждането до окончателното им изплащане.

Ищата е твърдяла, че на 03.07.2015 г. около 07:00 ч. водачът на л.а. „Шкода Фелиция“⁴¹ с рег.№1С-37509 М.Й.Д., при управление на автомобила по шосе 65 в посока Питещи - Слатина, на 99 км и 100 м в Румъния, загубил контрол над движението на автомобила и напуснал пътното платно вдясно, като се блъснал в предмостие от бетон, намиращо се в посоката на движение. Като пътник в лекия автомобил на предната дясна седалка до шофьора от настъпилото ПТП й били причинени тежки телесни увреждания - дифузна травма на мозъка; будна кома; дихателна недостатъчност; пневмония. По случая било образувано наказателно дело № 959/Р/2015 по описа на прокуратурата на Окръжен съд Костеши, Румъния. След инцидента жената постъпила за лечение в Отделение „Интензивно лечение“ към Университетска болница за спешна медицина „Елиас“, Букурещ след прехвърляне от Окръжна болница Питещ, Румъния на 10.07.2015г. с диагноза: политравма; тежка черепно-мозъчна травма; минимален остър субдурален хематом в дясната челно-теменна област на главата; дифузни аксонални наранявания; напречна

фрактура на апофиза С7; гръдна травма с фрактури на предни ребра III-VI и белодробни контузии в ремисия; остра респираторна недостатъчност, приложена вентилация; сепсис, тръгващ от бял дроб (пневмония, свързана с вътреболнични инфекции). На 24.07.2015г. била прехвърлена за лечение в Клиниката по Неврохирургия на МБАЛ „Света Марина“ ЕАД-Варна със съчетана травма-глава, шия, гръден кош, в увредено тежко общо състояние, будна кома. При лечението настъпили усложнения: дихателна недостатъчност, пневмония, декубитални рани. На 28.09.2015г. била изписана с окончателна диагноза: Дифузна травма на мозъка; Будна кома и придружаващи заболявания: Дихателна недостатъчност. Пневмония. На 19.04.2017г. след преглед от лекар-специалист, била установена спастична квадрипареза, по-изразена в левите крайници. На 09.05.2017г. лекар-специалист установил синдром на левостранна централна хемипареза; С ЕР на ТЕЛК №03039/2017г. на МБАЛ „Св.Марина“ЕАД-Варна била освидетелствана със 100 % трайна нетрудоспособност (НТР) с чужда помощ. Поддържала е, че е търпяла и продължава да търпи много болки и страдания, вследствие на инцидента като била в тежко общо състояние, състояние на будна кома, което продължава ло и към настоящия момент. От датата на инцидента и понастоящем е в невъзможност да се грижи за себе си, загубила е способността да извършва основни и ежедневни човешки дейности, поради което за нея ежедневно се грижат близки от семейството ѝ. Тя е на легло, не може да се движи, да се обслужва самостоятелно и да говори. В случая били налице трайни и необратими последици за здравето ѝ, възможността да живее и общува нормално била ограничена безвъзвратно, като постоянно се нуждаела от лечение и чужда специализирана помощ за задоволяване на ежедневните потребности и грижи за здравето. Пострадалата била с прогресивно влошаващо се общосоматично и неврологично състояние, като за полаганите грижи за нея се правели много разходи.

Ответникът НББАЗ е оспорил исквете по съображения за недопустимостта, евентуално неоснователността на същите, като е молил за отхвърлянето им и заплащане на разноските. Релевирал е възражение за съпричиняване на вредите от страна на пострадалата поради липсата на поставен обезопасителен колан, както и такова за погасяване на исквете по давност. Оспорил е факта на настъпване и обема на твърдените вреди, причинната им връзка с ПТП, както и претенцията за неимуществени вреди по размер като завишена с оглед икономическото положение в страната.

В хода на производството пред окръжния съд ищцата е починала и е била заместена от наследниците ѝ по закон М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В..

Установена със събраните по делото доказателства (протокол за разследване на местопроизшествие от 03.07.2015г., издаден от служба „Пътна полиция“ на Окръжен инспекторат на полицията Арджеш, с приложена към него скица, постановление за прекратяване на дело №959/Р/2015 от 23.03.2020г. на Прокуратурата към Първоинстанционния съд в Костещи, показанията на св. Д. и заключението на вещите лица по приетата комплексна

съдебномедицинска и автотехническа експертиза (неоспорена от страните и като компетентна, пълна, ясна, обоснована и кореспондираща с писмените доказателства и свидетелските показания на св. М.Д. – водача на автомобила, кредитирана напълно от съда) е следната фактическа обстановка, а и по същата страните нямат спор понастоящем: Ищцата, като пътник в лек автомобил „Шкода, модел „Фелиция“ с рег. № 1С-37509, с чешка регистрация, управляван от М.Й.Д., претърпяла на 03.07.2015г. в Румъния пътнотранспортно произшествие. Двамата с М.Й.Д. живеели на съпругески начала от няколко години, като инцидентът се случил по време на пътуването им от България към Чехия. Произшествието настъпило в светлата част на денонощието и при добра видимост около 07:00 часа в Румъния по национален път DN 65 в района на км. 99+100, извън населеното място Лунка Корбулуй (окръг Арджеш), преди отбивка за Ланджеши и в посока на движение от Питещ към Слатина. Водачът М.Й.Д. е управлявал автомобила без концентрация на алкохол в кръвта, като се движил по сух път, при добри метеорологични условия (слънчево време без дъжд) и при липса на техническа неизправност на автомобила. Излизайки от полегат десен завой на прав пътен участък при управление, водачът Д. изгубил контрол над управлението на автомобила, напуснал пътното платно вдясно по посоката си на движение, при напускане задействал спирачната система на автомобила, преминал през банкета, навлязъл в канавката и се блъснал челно и косо в бетонен елемент (бетонна преграда), преди пътната връзка със с. Ланджеши. Причината за ПТП от техническа гледна точка е загубата на контрол над управлението на автомобила, като вероятната (според вещото лице М.) причина за загубата на контрол е вероятно заспиване вследствие на преумора – факт подкрепен от показанията на М.Д., че преди произшествието е шофирал през цялата нощ, от около 23 ч. вечерта, без прекъсване за повече от 5 -10 мин. Според експерта, преди завоя водачът е завъртял волана надясно, след което не го е върнал наляво, за да изправи траекторията на движение, продължил е движение надясно към канавката, свестил се е и е задействал спирачната система, но е било късно. Вещото лице е изключило като причина за произшествието прекалено висока скорост на движение на автомобила и е посочило, че водачът е могъл да предотврати или поне да намали силата на удара, като контролира непрестанно автомобила и не губи управление, за да е в състояние да намали и в случай на необходимост да спре при възникнала опасност. С оглед горното, установена е причинната връзка между поведението на водача Д. и произшествието – катастрофата на автомобила, в който се е возила пострадалата, а в този смисъл и противоправното поведение на водача довело до уврежданията.

Установено е по делото също така, че към датата на произшествието е била действаща валидна застраховка „Гражданска отговорност“ за водача на катастрофиралия автомобил с чешкото дружество „Славия поищъвна а.с.“, чийто представител за уреждане на претенции през същия период до м.03.2020г. е бил ЗАД „Алианц България“ (в тази насоки са писмените

доказателства в т.ч. приложената кореспонденция на НББАЗ и отговора на л. 449 от делото). На 04.05.2018 г. (вх.№ 1787/04.05.2018 г.) адв. Б., в качеството си на пълномощник на пострадалата И. П., е уведомил ЗАД „Алианц България“ за настъпилото произшествие и е отправил молба за заплащане на пострадалата П. на обезщетения за неимуществени и имуществени вреди, претърпени вследствие на уврежданията от процесното ПТП. С писмо изх.№ 3506/10.05.2018 г. ЗАД „Алианц България“ е отговорил, че във връзка с молбата от 04.05.2018 г. е необходимо представянето на допълнителни документи (документ за събитието, такъв за приключване на наказателното дело, застрахователен сертификат, платежни документи за разходите във връзка със събитието, пълномощни, документ за банковите детайли на сметка на сметки в лева на пострадалото лице). С молба от 20.08.2018 г., адв. Б. в качеството си на пълномощник на пострадалата П., е представил на застрахователя протокол от разследване на местопроизшествието и скица на мястото на настъпване на произшествието с превод на български език. След тази дата няма произнасяне на ЗАД „Алианц България“. В същото време, претенцията е заявена чрез адв. Б. и пред НББАЗ с молба от 02.04.2018 г. с допълнително приложени документи от 19.11.2018 г. (протокол от разследване и скица), в отговор на която на 03.04.2018 г., 22.11.2018 г. и последно на 12.12.2018 г. НББАЗ е посочило, че е налице валидна застраховка ГО към дантата на събитието, чуждият застраховател има представител в България - ЗАД „Алианц България“ и към него следва да бъде отправена претенцията за заплащане на обезщетението.

По възраженията на НББАЗ за приложимото право и предпоставките за отговорността на НББАЗ:

В случая се касае до частно-правно отношение с международен елемент, което е свързано с три държави - членки на ЕС. Предявените от ищцата искове са за неимуществени и имуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания от причинени лични травми от ПТП, настъпило на територията на Румъния. Относно хармонизирането на стълкновителните норми на страните – членки на ЕС за приложимото право към извъндоговорни задължения, е действащ Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година ("Рим II"), който съгласно чл. 288 от ДФЕС е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави – членки. Съгласно чл. 4, § 1 от същия, приложимото право към извъндоговорни задължения, произтичащи от непозволено увреждане, е правото на държавата, в която е настъпила вредата, независимо в коя държава е настъпил вредоносният факт и независимо в коя държава или държави настъпват непреките последици от този факт. Съгласно § 2, обаче когато и лицето, чиято отговорност се търси, и увреденото лице имат обичайно местопребиваване в една и съща държава към момента на настъпване на вредата, се прилага правото на тази държава. В случая и деликвентът и увредената са с обичайно местопребиваване в България. Това се установява от събраните писмени доказателства със съдебната поръчка от Чехия, както и

еднозначно от показанията на разпитаните по делото свидетели Х.Д. и М.П. и дадените обяснения от Р. Ж. (в качеството ѝ на законен представител - настойник на пострадалата). Според показанията на свидетелите, И. П. и М.Д. живеели в с. Любен Каравелов от 2011/2012 г. на съпружески начала, като от около две-три години преди инцидента в периода от пролетта до есента (от април до октомври) ходели да работят сезонна селскостопанска работа в Чехия. В зависимост от това дали ще намерят работа, понякога се връщали след десет, двадесет дни, месец, а понякога – след три месеца. През останалото време се прибирали и живеели в България. Отивали и се връщали на село, където имали къща. Инцидентът станал, след като отново пътували към Чехия през лятото, като преди това се били върнали в дома си в България заради инцидент с кражба. В тази насока са и обясненията на настойника Р. Ж.. Така изнесеното кореспондира на писмените доказателства като видно от приложените справки от НОИ за трудовите договори на М.Д. и на И. П. в България, те са имали сключени трудови договори в България преди инцидента съответно до 23.02.2015 г. - Марин и до 07.03.2014 г. – И. и според данните от изисканата чрез съдебната поръчка по Регламент 1206/2001 от Чехия информация (от Полицията, отдел „Полиция за чужденци“, Бюрото по труда, Чешката служба за социално осигуряване и телефонните оператори), лицата не са били и не са водени като кандидати за работа, не са установени никакви постоянни данни, свързани с уведомление за пребиваване на чужденци, не им е давано разрешение за никакъв престой; нямат регистрирано осигурително взаимоотношение при работодател, не получават социално осигуряване, пенсия или обезщетение. Посочените, като известни на социалната служба два адреса, съответно на ищцата в Млада Болеслав и на М.Д. - в Прага не променят горния извод, предвид данните за пребиваването на лицата там за сезонната им работа. Затова допълнителна съдебна поръчка за установяване на начален и краен момент на посочените като известни на чешката социална служба адреси на И. П. и на М.Д. с оглед изясняване на обичайното пребиваване на лицата не е следвало да бъде допускана, не само защото такова искане не е било заявено от страната своевременно при първата съдебна поръчка, но и защото и не е била необходима предвид събраните по делото множество доказателства за установяване на този факт, поради което липсва процесуално нарушение на окръжния съд в тази връзка. Оплакванията на въззивника НББАЗ за наличието на обичайно местопребиваване на деликвента и пострадалата в Чехия и от там за привръзка с чешкото материално право са неоснователни, а съгласно § 2 на чл. 4 от Регламента, е изключено и приложението на румънското материално право. Приложмо в случая е българското материално право и разпоредбите на КЗ (отм.) предвид действието на този закон към датата на деликта, поради което и неоснователни са оплакванията на въззивника за приложение на новия КЗ от 2016 г. В случая искът срещу НББАЗ в качеството на компенсационен орган за заплащане на обезщетение за вреди от ПТП е по чл. 284 от КЗ /отм./. Основателността на иска е обусловена от наличие на

предпоставките по чл. 284, ал. 1 и 2 от КЗ /отм./ и съответно липсата на отрицателните предпоставки по чл.284, ал.4 от КЗ /отм./. Така, съгл. чл. чл. 284, ал. 1, т. 1 КЗ (отм.) компенсационният орган изплаща обезщетение на увреденото лице, пребиваващо в РБългария, когато застрахователят на виновния водач не е изпълнил задълженията си в срока по чл. 271, ал.1 КЗ (отм.), т.е. когато застрахователят или неговият представител в срока по чл. 271, ал. 1 КЗ (отм.) не са определили и изплатили обезщетението, или изрично са отказали изплащането му. В случая е установено, че пострадалата е с постоянно местопребиваване в РБългария; налице е действаща застраховка със застраховател, установен в държава членка, различна от РБългария, където е и обичайното местопребиваване на процесното МПС с оглед на неговата регистрация; назначен е представител на чешкия застраховател в РБългария; процесното застрахователно събитие (ПТП) е настъпило извън РБългария в държава членка; От обсъдените по-горе доказателства става ясно, че ищцата, чрез адв. Б. е депозирала на 04.05.2018 г. (вх.№ 1787/04.05.2018 г.) молба за заплащане на пострадалата П. на обезщетения за неимуществени и имуществени вреди, като допълнително на 20.08.2018 г. в изпълнение на указанията на застрахователя, чрез адв. Б., е представила и доказателства за произшествието (протокол от разследване и скица). Указанията от ЗАД „Алианц България“ за депозиране на пълномощно са били некоректни (защото такова е приложено, като И. П., действаща чрез Р. Ж. е била упълномощителката на адв. Б.), а от НББАЗ такива указания не са давани, поради което и съображенията на последния за неизпълнение на това задължение са неоснователни. Установено е също така, че след това, няма отговор от представителя на застрахователя и той не е изпълнил задълженията си да откаже или да определи и изплати обезщетение. Т.е. налице са предпоставките по чл. 271, ал.1 КЗ (отм.) и възраженията на въззивника – ответник по делото са неоснователни. Такива са и оплакванията му за наличието на пречките по чл. чл.284, ал.4 от КЗ /отм./, предвид установеното по делото, че увредената не е предявила претенцията си направо срещу застрахователя (и в тримесечния срок да не е получила мотивираното му становище по претенцията), както и не е предявила претенцията си към застрахователя по съдебен ред. Предвид изложеното по-горе, неоснователно е и възражението на НББАЗ за липсата на проведено рекламационно производство пред представителя на застрахователя и за недопустимост на иска. Неоснователно е и възражението за липсата на извънсъдебно сезиране и на компенсационния орган НББАЗ, защото такова е налице (молбата на адв. Б. е от 02.04.2018 г. и последният отговор на НББАЗ с отказ заради наличието на зстрахователен договор и представител на чуждия застраховател в България е от 12.12.2018 г.). В този смисъл исковете са допустими и постановеното решение в обжалваната му част не страда от този порок. Неснователно е и възражението за нередовност на исквата молба заради липсата на посочени суми за всеки от ищите, предвид че исковете са редовни, заведени са били от едно лице, починало в хода на производството и

заместено от наследниците му, които са посочили квотите си от наследството.

Налице са предпоставките по по чл.284 от КЗ (отм.), както и тези по чл. 45 от ЗЗД. Установена е причинната връзка между противоправното поведение на водача Д. и произшествието – катастрофата на автомобила, в който се е возила пострадалата. Вината в случая се предполага съгл. чл. 45 ЗЗД. По делото липсват доказателства, след прекратяване на образуваното наказателно производство срещу деликвента Д. в Румъния (с постановление за прекратяване на дело №959/P/2015 от 23.03.2020г. на Прокуратурата към Първоинстанционния съд в Костеци) и след възобновяването му заради изпращането му в РБългария, да е била образувана преписка в България, като в този смисъл е събран по делото отговора на Върховна касационна прокуратура, отдел „Международен“ от 21.07.2021 г., т.е. не е налице хипотезата на чл. 300 ГПК.

По вредите и размера на обезщетението:

Към датата на произшествието, пострадалата е била на 37 години. Непосредствено след пътнотранспортното произшествие тя е била приета за лечение в Окръжна болница в гр.Пиещ, след което на 10.07.2015 г. е приведена в Интензивното отделение на Университетска болница за спешни случаи „Елиас“, гр.Пиещ, Румъния, откъдето на 24.07.2015 г. е транспортирана с хеликоптер до УМБАЛ „Св.Марина“ ЕАД гр.Варна в Клиника по неврохирургия. Жената е била на болнично лечение в клиниката до 28.09.2015 г., след което е изписана за домашно лечение. На 24.11.2015 г. тя е приета за лечение във Втора клиника по нервни болести с ОИЛНБ при УМБАЛ „Св.Марина“ ЕАД по повод влошаване на състоянието ѝ, като е изписана на 07.12.2015 г. На 31.05.2017 г. отново поради влошаване на състоянието ѝ – изпадане в безсъзнание, след оплаквания от главоболие и болки в корема, П. е била приета за лечение в Клиника по анестезиология и интензивно лечение при УМБАЛ „Св.Марина“ ЕАД, като е изписана на 02.06.2017 г. Провеждала е рехабилитационна терапия от 02.02.2019 г. до 11.02.2016 г. в Отделение по физикална и рехабилитационна медицина при ВМА МБАЛ – Варна и от 14.03.2017 г. до 21.03.2017 г. в Специализирана болница за рехабилитация – МЦ „Месембрия“ гр.Несебър. В периода след претърпяното ПТП е посещавала многократно специалисти по неврология, в каквато насока са приложените амбулаторни листи за прегледи.

Вследствие на произшествието, според събраната медицинска документация и заключението на вещите лица по СМЕ, И. П. е получила тежка черепно-мозъчна травма, изразяваща се в стволова контузия, дифузна травма на мозъка, кръвоизлив под твърдата мозъчна обвивка в дясна челно-теменна област, счупване на страничния израстък на 7-ми шиен прешлен, счупване на 1-во и 2-ро десни ребра и на 3-то, 4-то и 5-то леви ребра. Описаните травматични увреждания са резултат на удари с или върху твърди, тъпи предмети и биха могли да се получат по време и начин, съобщени в материалите по делото - при ПТП като пътник на предна дясна седалка от

удари в части или детайли в купето на катастрофирания автомобил. Тежката черепномозъчна травма, изразяваща се в стволова контузия, дифузна травма на мозъка, кръвоизлив под твърдата мозъчна обвивка, без високоспециализирана медицинска помощ би довела неминуемо до смърт и в този смисъл определя постоянно общо разстройство на здравето опасно за живота. По време на лечението, в острия период след травмата, се е развила пневмония, усложнила се със сепсис /общо възпаление/ поради продължителното залежаване и апаратната вентилация на белите дробове, което определя разстройство на здравето, временно опасно за живота. В резултат на тежката черепномозъчна травма при пострадалата се е развила посттравматична енцефалопатия, изразяваща се в травматична промяна на личността, травматична вътрешна хидроцефалия, отпадна неврологична симптоматика /спастична квадрипареза/. Развилият се в резултат на стволовата контузия булбарен синдром, със затруднения в говора, преглъщането, откашлянето, определя постоянно разстройство на здравето неопасно за живота. Квадрипарезата /затруднение в движенията на четирите крайника/ в резултат на тежката черепномозъчна травма е налична и до момента на изготвяне на настоящата експертиза. Затрудненията в движенията на левите крайници са силно изразени до отнемане на функцията им: за горния крайник - хватателната; за долния крайник - опорна и двигателна. В този смисъл е налице осакатяване на горния и долния леви крайници. За десните горен и долен крайници е налице трайно затруднение в движенията им, което не показва съществено подобрение до момента на изготвяне на експертизата, т.е. вероятно ще бъде завинаги. Травматичната промяна на личността определя продължително разстройство на съзнанието. Травматичната вътрешна хидроцефалия обуславя постоянно общо разстройство на здравето опасно за живота. Развилата се след черепномозъчната травма моторна афазия - увреждане на възможността за осъществяване на вербална комуникация, обуславя трайно затруднение на речта. Счупването на 1-во и 2-ро десни ребра и на 3-то, 4-то и 5-то леви ребра обуславя трайно затруднение в движенията на снагата за период от около 1- 1,5 месеца, при благоприятно протичане на оздравителния процес. Счупването на страничен израстък на седми шиен прешлен обуславя затруднение на движенията на шията за около 20-25 дни и в този смисъл обуславя временно разстройство на здравето неопасно за живота. По време на лечението на черепномозъчната травма, в резултат на продължителното залежаване, са се развили декубитални рани /пролежи/ в областта на кръстеца и петите, които обуславят временно разстройство на здравето неопасно за живота.

Според заключението на вещото лице по комплексната съдебномедицинска и автотехническа експертиза при претърпяното ПТП И. П. е получила съчетана травма, включваща: Тежка черепно мозъчна травма - контузия в областта на мозъчния ствол, ограничен кръвоизлив под твърда мозъчна обвивка в дясна челно-теменна област на главата, дифузна травма на мозъка; Шийна травма - счупване на страничния израстък на 7-ми шиен

прешлен; Гръдна травма - счупване на 1-во и 2-ро ребра вдясно отпред и на 3-то, 4-то и 5-то ребра вляво отпред с ограничена контузия на белите дробове.

Установено и е от заключението на вещите лица по комплексната съдебно-психологична и психиатрична експертиза, че последиците от мозъчните увреждания са засегнали всички психични сфери – възприятия, мислене, емоции, воля, внимание, памет и интелект на пострадалата. Функциите ѝ са нарушени до нивото на тежък дементен синдром. При И. Г.а П. е налице органична промяна на личността от постконтузионен тип, в тежка степен F07.0 МКБ10, като жената е в невъзможност за самостоятелна грижа, не може да се придвижва сама (без инвалидна количка и чужда помощ), постоянно е на легло, нуждае се от цялостно битово обслужване вкл. в елементарни дейности. Налице е моторна афазия с нечленоразделен говор, частична сензорна афазия, не може да общува нормално и невербално. Тя е откъсната от социалния живот, трудовата среда, възможността за комуникация с обкръжението и семейството. С решение на ТЕЛК ѝ е определена 100% инвалидност, с чужда помощ, до 2023г. Вероятността за частично възстановяване, дори и след постоянна рехабилитация и лечение е минимална, като прогнозата е лоша.

Според свидетелите М. Г. П. /брат на ищцата/ и Х.С.Д. /без родство и дела със страните, преди инцидента И. П. била здрав и нормален човек, работела, гледала си децата и къщата, а след инцидента била като „жив труп“, не можела да се движи, нито да говори или да се храни сама, майка ѝ се грижела изцяло за нея. Чувствала се зле, опитвала се да говори, но се изнервяла и плачела, защото не я разбирали.

Съгласно чл.52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието "справедливост" по смисъла на чл.52 от ЗЗД не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид при определяне размера на обезщетението-ППВС №4/23.12.1968г. При определяне на справедливото обезщетение за неимуществени вреди, следва да се вземат предвид във всеки конкретен случай установените по делото конкретни обстоятелства, свързани с характера и тежестта на увреждането, интензитета и продължителността на претърпените физически и емоционални болки и страдания, а така също от обичайните размери на обезщетенията, платими в подобни случаи и от икономическото състояние в страната към момента на увреждането, което се влияе от минималната работна заплата, инфлационните процеси, нарастването на цените и др.

В случая се касае до многобройни, различни по характер и изключително тежки увреждания, които са причинили на пострадалата – И. П. особено интензивни болки и страдания. При определяне на обезщетението, съдът отчита, че към датата на произшествието, жената е била на 37 години, здрава и в активна възраст. Непосредствено след катастрофата състоянието ѝ е било животозастрашаващо и критично за период повече от два месеца – при

лечението ѝ в двете болници в Румъния и в УМБАЛ „Св.Марина“ ЕАД гр.Варна в Клиника по неврохирургия до изписването ѝ на 28.09.2015 г. Съдът отчита и че жената не е била стабилна и периодично се е влошавала, като отново е постъпвала за лечение (от 24.11.2015 г. до 07.12.2015 г.), както и в следващите години, като прегледите при специалисти и лечението ѝ, вкл. и рехабилитацията не са прекъсвани и са продължили до смъртта ѝ на 02.02.2022 г. Съдът отчита болките, страданията и неудобствата вследствие на петте счупени ребра и на счупването на страничния израстък на седми шиен прешлен, както и това, че те са довели съответно до трайно затруднение в движенията на снагата за период от около 1- 1,5 месеца и в затруднение на движенията на шията за около 20-25 дни, като отчита също така, че тези травми са излекувани. Отчита също и страданията от декубиталните рани, развитата се пневмония, усложненията със сепсис поради продължителното залежаване и апаратната вентилация на белите дробове, както и това, че тези страдания също са определили временно опасно разстройство на здравето. Значително по-голям размер на обезщетението, обаче следва да се присъди заради най-тежката ѝ травма - тежката черепно-мозъчна травма, изразяваща се в стволова контузия, дифузна травма на мозъка, кръвоизлив под твърдата мозъчна обвивка в дясна челно-теменна област. Тя е увредила по необратим начин здравето на И. П. като вследствие на тази травма тя е развила: посттравмена енцефалопатия, изразяваща се в травмена промяна на личността, травмена вътрешна хидроцефалия, отпадна неврологична симптоматика (спастична квадрипареза); булбарен синдром, със затруднения в говора, преглъщането, откашлянето; квадрипареза (затруднение в движенията на четирите крайника с отнета функция на левите ръка и крак); моторна афазия – увреждане на възможността за осъществяване на вербална комуникация. Пострадалата е напълно инвалидизирана, като още от изписването ѝ от болницата е била на легло, изцяло обслужвана от близки, без възможност за самостоятелно движение, хранене, с мозъчна увреда и нарушено функциониране до нивото на тежък дементен синдром, с органична промяна на личността от постконтузионен тип в тежка степен, не е можела да говори и да разбира, не е можела да общува нормално и невербално и няма възможност за възстановяване на функциите ѝ като прогнозата на лекарите е лоша. Т.е. тя е увредена много тежко, трайно и безвъзвратно и е лишена напълно от възможност за социален живот, за труд, за комуникация и цялостно функциониране като личност в целия период до смъртта ѝ (близо 6 г. и 7 м.). При това положение и с оглед обществено-икономическите условия в страната и предвид съдебната практика за подобни случаи, съдът намира, че справедливо е обезщетение в размер на 300 000 лв. за претърпените от пострадалата неимуществени вреди.

По възражението за съпричиняване на увреждането от пострадалата заради непоставен предпазен колан:

Според заключението на вещите лица по КСМАТЕ, установените травматични увреждания са резултат на удари с или върху твърди, тъпи

предмети и биха могли да се получат по време и начин съобщени в материалите по делото - при челно страничен удар на лек автомобил в неподвижна преграда. При този механизъм тялото пътника на предна дясна седалка полита в посока напред /вероятно леко косо/. При липса на предпазен колан главата на пострадалото лице би следвало да се удари в предно панорамно стъкло, гръдния кош в предното табло на автомобила, може да се очаква и получаване на травми в областта на ръцете и краката. При достатъчно висока скорост в засегнатите области на главата би следвало да има счупвания на черепни и/или лицеви кости, многофрагментно счупване на ребра, крайници и др. В конкретния случай няма данни за външни наранявания и счупвания на кости на главата. Установената черепномозъчна и шийна травма по наличната локализация на увреждания по-скоро отговаря на политане на главата в предно задна посока с едновременно задържане на тялото в стационарно положение /вероятно поради поставен предпазен колан/. В тази посока са и локализацията на счупения страничен израстък на седми шиен прешлен и ребра- 1-во и 2-ро в дясно отпред и на 3-то, 4-то и 5-то в ляво отпред. Именно предвид липсата на външни наранявания и счупвания на кости на главата и установената черепномозъчна и шийна травма по наличната локализация на уврежданията е наложило извода на вещото лице, че по-вероятно И. П. да е била с поставен предпазен колан. В съдебно заседание, при изслушването му и с оглед изнесеното от свидетеля М.Д., че жената е била на задната седалка на автомобила, вещото лице – лекар е разяснило, че не е изключено да е било по този начин, тъй като тя няма порезни рани, няма рани от удари в твърди, тъпи и ръбести предмети, каквито водачът е имал. Това може да се получи и при двата варианта или ако е била с колан на предната седалка, или отзад, ако политането е в предна - задна посока. Изводът не се променя и разлика в тежестта на травмите няма да има, защото основното е отмятането на главата. Според поясненията на експерта, ако жената не е била с предпазен колан, травмите ѝ са щели да бъдат далеч по-тежки, защото тялото ѝ е щяло да се удари в бордното табло. Ако е била на задната седалка, отмятането на главата ще е същото, тъй като основната ѝ травма е там, като ударът в този случай е в предната задна седалка. С оглед така изнесеното от вещото лице - лекар по КСМАТЕ, се налага извода, че пострадала или е била на предна седалка с предпазен колан или е била на задната седалка, като и в двата случая травмите ѝ биха били същите. Затова и възражението за съпричиняване чрез непоставянето на предпазен колан е неоснователно, поради което и оплакванията във въззивната жалба в тази насока също са неоснователни.

При това положение, обезщетението следва да се присъди в размер от 300 000 лв., до който искът се явява основателен. Поради несъвпадане на изводите на двете съдебни инстанции, решението на окръжния съд следва да бъде частично отменено в отхвърлителната му част за горницата над 150 000 лв. до 300 000 лв. и да се присъди допълнително сумата от 150 000 лв.

По имуществените вреди: Всички представени документи по делото -

фактури, приходни касови ордери и фискални бонове с а за извършени разходи във връзка с лечението на конкретните увреждания на пострадалата от произшествието и това се установява от заключението на вещите лица по СМЕ и от показанията на свидетелите (за необходимостта от транспорт при прегледите и разходите в тази връзка, заради липсата на възможност за самостоятелно придвижване) и те се равняват на сумата от 9586,63 лв. Искът за обезщетението за имуществените вреди е доказан и следва да бъде уважен. В този смисъл е и решението на окръжния съд и в тази част то следва да бъде потвърдено.

По претенцията за заплащане на обезщетение за забава, считано от датата на увреждането: Съгласно чл.285, ал.2 от КЗ /отм./ НББАЗ в качеството си на Компенсационен орган дължи законна лихва за периода след изтичане на два месеца от датата на предявяване на претенцията до окончателното заплащане. В настоящия случай, като дата на допустимото сезиране следва да се приеме 19.11.2018г., към който момент е било спазено условието за предварителното сезиране на представителя на чуждия застраховател и са били представени доказателствата за произшествието, поради което датата на забавата е от 19.01.2019г. и оттогава се дължи и законната лихва и за двете обезщетения – за неимуществените и за имуществените вреди (всички претендирани разходи за имуществени вреди са извършени преди този момент).

Предвид, че пагасителната давност е пет години, считано от датата на увреждането (03.07.2015 г.) до предявяването на иска (27.11.2019 г.) тя не е изтекла, поради което и възражението на НББАЗ за изтекла погасителна давност е неоснователно.

По частната жалба на НББАЗ по против определение № 260435/09.08.2022 г. по т.д. № 1962/2019 г. по описа на Варненски окръжен съд, В ЧАСТТА, с която е отхвърлена молбата му за изменение/допълване на решение (№ 260046 от 26.05.2022 г., по т.д. № 1962/2019 г.на ВОС) в частта на разноските над сумата от 11 166,49 лв. до 11 826,19 лв.:

Съображенията на жалбоподателя за дължимост като разноски в производството на сторени пътни разноски на адвоката, са неоснователни. Разходите на адвоката за път не представляват съдебно-деловодни разноски по см. на чл. 78 ГПК (те не са разноски по производството) и същите не се дължат от насрещната в производството страна с оглед изхода от спора, като трайна и последователна е съдебната практика в тази насока. Затова, като е отхвърлил молбата на ответника по чл. 248 ГПК с присъждане на пътните разноски на адвоката, окръжният съд е постановил правилен съдебен акт, който не страда от визираните в жалбата пороци и следва да бъде потвърден в тази част.

По разноските:

С оглед изхода от спора, ответникът НББАЗ следва да бъде осъден да заплати допълнително държавна такса за уважената част от иска за

първоинстанционното производство в размер на 5 989,32 лв. (дължима ДТ – 20 383,46 лв.; съразмерна на уважената част от исквете – 12 372,76 лв.; присъдени с първоинстанционното решение - 6 383,44 лв.), както и да заплати съразмерна на уважената част от иска дължима държавна такса за въззивното производство в размер на 3 000 лв., както и допълнително сумата от 784,28 лв. за авансираните от бюджета на съда експертизи (общо съразмерната част е 1620,44 лв., от която са присъдени с първоинстанционното решение 836,16 лв.) на осн.чл.78, ал.6 ГПК.

Съразмерната на отхвърлената част от иска дължима част от разноските на ответника за първата инстанция са 6 333,87 лв. и до този размер те му се дължат от ищците, поради което осъждането за горницата над този размер следва да бъде отменено. За въззивното производство, ищците следва да заплатят на ответника сумата от 5 804,42 лв. разноски за адвокатско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от иска (в пълен размер по списъка уговорени и платени 14 807,20 лв. с ДДС). Възражението по чл. 78, ал. 5 от ГПК за прекомерност на адвокатското възнаграждение е неоснователно, тъй като то е определено по реда на чл.7, ал.2, т.5 от Наредба №1/2004г. в близък до минималния размер с вкл. ДДС. Ответникът НББАЗ дължи на адв.П. К. на осн. чл. 38, ал. 1, т.2 от ЗАДв. допълнително сумата от 2 394,09 лв. за първоинстанционното производство (разликата между дължимото такова от 7 115,09 лв. и присъденото 4 721 лв.), както и сумата от 8 537,57 лв. за адвокатско възнаграждение с вкл. ДДС за въззивното производство.

По изложените съображения, Апелативен съд гр.Варна,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260046 от 26.05.2022 г., по т.д. № 1962/2019 г. по описа на Варненския окръжен съд, (изменено в частта на разноските с определение № 260435/09.08.2022 г.) **В ЧАСТИТЕ, с които:**

- **Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“, ЕИК 130764706, със седалище гр.София е осъдено ДА ЗАПЛАТИ:** - на М. В. В., В. И. Г., и Р. В. В., конституирани на основание чл.227 от ГПК вместо починалата в хода на производството ищца И. Г.а П., при квоти по 1/3 за всеки от тях, обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, претърпени от ищцата И. П. вследствие на причинените ѝ увреждания при ПТП на настъпило на 03.07.2015г. в Румъния, причинено от М.Й.Д. като водач на лек автомобил „Шкода Фелиция“, ДК № I-C-37509, в размер на **150 000 лв.** /сто и петдесет хиляди лева/, ведно със законната лихва върху главницата от 19.01.2019г. до окончателното изплащане на задължението; - на М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В., конституирани на основание чл.227 от ГПК вместо починалата в хода на производството ищца И. Г.а П., при квоти по 1/3 за всеки от тях, обезщетение

за имуществени вреди, изразяващи се в разходи, направени от ищцата И. П. вследствие на причинените ѝ увреждания при ПТП на настъпило на 03.07.2015г. в Румъния, причинено от М.Й.Д. като водач на лек автомобил „Шкода Фелиция“, ДК № I-C-37509, в размер на **9586,63 лв.** /девет хиляди петстотин осемдесет и шест лева и 63 ст./, ведно със законната лихва върху главницата от 19.01.2019г. до окончателното изплащане на задължението; - на адв. П. К. – САК с адрес гр.София, ул.“Лом“ №1, ап.9 сумата **4721 лв.** /четири хиляди седемстотин двадесет и един лева/, съобразно уважената част от предявените искове, на основание чл.38, ал.1 от ЗАдв.; - в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на ВОС, дължимите за производството държавни такси в общ размер **6383,44 лева** върху уважената част от исковете за неимуществени и имуществени вреди и **836,16 лв.**, представляващи авансирани от бюджета на съда депозити за изготвяне на експертизите, на основание чл.78, ал.6 ГПК;

- **Са отхвърлени:** - **исковете** на М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В. (конституирани на основание чл.227 от ГПК вместо починалата в хода на производството ищца И. Г.а П.) срещу Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, претърпени от първоначалната ищца И. П. вследствие на причинените ѝ увреждания при ПТП настъпило на 03.07.2015г. в Румъния, причинено от М.Й.Д. като водач на лек автомобил „Шкода Фелиция“, ДК № I-C-37509, **ЗА ГОРНИЦАТА НАД** сумата от **300 000 лв. до 500 000 лв.**, претендиран като частичен от 1 000 000 лв., ведно със законната лихва върху тази горница от датата на произшествието (03.07.2015 г.) до изплащане на задължението; - **претенцията** на М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В. (конституирани на основание чл.227 от ГПК вместо починалата в хода на производството ищца И. Г.а П.) срещу Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ за **заплащане на мораторни лихви** върху горницата над 150 000 лв. до 300 000 лв. за периода от 03.07.2015г. до 19.01.2019 г.;

- **М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В. са осъдени да заплатят** на „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ разноски в производството съобразно отхвърлената част от предявените искове, на основание чл.78, ал.1 от ГПК до размер на сумата от 6 333,87 лв.

ПОТВЪРЖДАВА **определение** № 260435/09.08.2022 г. по т.д. № 1962/2019 г. по описа на Варненски окръжен съд, **В ЧАСТТА**, с която е отхвърлена молбата на Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ за изменение/допълване на решение (№ 260046 от 26.05.2022 г., по т.д. № 1962/2019 г.на ВОС) в частта на разноските над сумата от 11 166,49 лв. до 11 826,19 лв., представляващи разноски в производството дължими от насрещната страна съобразно отхвърлената част от предявените искове.

ОТМЕНЯ решение № 260046 от 26.05.2022 г., по т.д. № 1962/2019 г.

по описа на Варненския окръжен съд, (изменено в частта на разносните с определение № 260435/09.08.2022 г.) **В ЧАСТИТЕ**, с които:

- **са отхвърлени исковете** на М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В. (конституирани на основание чл.227 от ГПК вместо починалата в хода на производството ищца И. Г.а П.) срещу Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, претърпени от първоначалната ищца И. П. вследствие на причинените ѝ увреждания при ПТП настъпило на 03.07.2015г. в Румъния, причинено от М.Й.Д. като водач на лек автомобил „Шкода Фелиция“, ДК № I-C-37509, **ЗА ГОРНИЦАТА НАД сумата от 150 000 лв. до 300 000 лв.**, претендиран като частичен от 1 000 000 лв., ведно със законната лихва върху тази горница от 19.01.2019г. до окончателното изплащане на задължението;

- **М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В. са осъдени да заплатят на** „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ **разноски** в производството съобразно отхвърлената част от предявените искове, на основание чл.78, ал.1 от ГПК за горницата над 6 333,87 лв. до 11 166,49 лв., **като вместо това ПОСТАНОВИ:**

ОСЪЖДА Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“, ЕИК 130764706, със седалище гр.София да заплати на М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В. (конституирани на основание чл.227 от ГПК вместо починалата в хода на производството ищца И. Г.а П.) при квоти по 1/3 за всеки от тях **допълнително на сумата от 150 000 лв.** (горницата над присъдените 150 000 лв. до 300 000 лв.), представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, претърпени от първоначалната ищца И. П. вследствие на причинените ѝ увреждания при ПТП настъпило на 03.07.2015г. в Румъния, причинено от М.Й.Д. като водач на лек автомобил „Шкода Фелиция“, ДК № I-C-37509, ведно със законните лихви върху тази сума от 19.01.2019г. до окончателното изплащане на задължението.

ОСЪЖДА Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“, ЕИК 130764706, със седалище гр.София да заплати на адв. П. К. – САК с адрес гр.София, ул.“Лом“ №1, ап.9 **сумата 2 394,09 лв.**, представляваща съразмерно с резултата допълнително адвокатско възнаграждение за първоинстанционното производство, както и **сумата от 8 537,57 лв.** – адвокатско възнаграждение за въззивното производство, изчислено по реда на чл.7, ал.2, т.5 от Наредба №1/2004г. с ДДС, на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗАдв.

ОСЪЖДА Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“, ЕИК 130764706, със седалище гр.София **ДА ЗАПЛАТИ** в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на ВАпС **сумата от 5 989,32 лв.** - допълнително държавна такса за първоинстанционното производство и **сумата от 784,28 лв.** - допълнително съразмерна част от разносните

авансирани от бюджета на съда за изготвяне на експертизите в първата инстанция, както и сумата от **3000 лв.** – държавна такса за въззивното производство.

ОСЪЖДА М. В. В., В. И. Г. и Р. В. В. да заплатят на Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“, ЕИК 130764706, със седалище гр.София **сумата от 5 804,42 лв.** сторени разноси за адвокатско възнаграждение с ДДС за въззивното производство, съразмерно на отхвърлената част от иска.

Решението може да бъде обжалвано пред ВКС на РБ в едномесечен срок от връчването му на страните и при условията на чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____